

MVB-beleid SBZ Pensioen

MVB-beleid SBZ Pensioen

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. De kernpunten van maatschappelijk verantwoord beleggen	6
<i>Onze investment belief en visie</i>	<i>6</i>
<i>Onze strategische doelstellingen</i>	<i>7</i>
<i>Duurzaamheidsthema's.....</i>	<i>7</i>
<i>Internationale Standaarden.....</i>	<i>8</i>
<i>Wet- en regelgeving</i>	<i>9</i>
3. Onze instrumenten	10
<i>Uitsluitingen.....</i>	<i>10</i>
<i>ESG-integratie.....</i>	<i>10</i>
<i>Duurzaam thematisch beleggen</i>	<i>10</i>
<i>Impactbeleggen</i>	<i>11</i>
<i>Stemmen (proxy voting).....</i>	<i>11</i>
<i>Actieve dialoog (engagement).....</i>	<i>11</i>
4. Voorkomen van negatieve impact.....	12
<i>Uitsluiten.....</i>	<i>12</i>
<i>Actieve dialoog (engagement).....</i>	<i>13</i>
<i>Stemmen (voting)</i>	<i>14</i>
5. ESG-integratie ten behoeve van lange termijn rendement.....	16
<i>ESG-risicobeheer</i>	<i>16</i>
<i>ESG-scenario's</i>	<i>16</i>
<i>ESG-integratie per beleggingscategorie</i>	<i>17</i>
6. Bijdragen aan positieve verandering.....	18
<i>Klimaat.....</i>	<i>18</i>
<i>Betaalbare huisvesting</i>	<i>20</i>
<i>Gezondheidszorg</i>	<i>20</i>
<i>Biodiversiteit.....</i>	<i>20</i>
7. Monitoring, evaluatie en verantwoording.....	22
<i>Monitoring.....</i>	<i>22</i>

MVB-beleid SBZ Pensioen

<i>Evaluatie</i>	<i>22</i>
<i>Transparantie en verantwoording</i>	<i>23</i>
Bijlage I – De MVB-beleggingscyclus	24
Bijlage II – Internationale standaarden en wetgeving	26
Bijlage III – Implementatie per beleggingscategorie	28

MVB-beleid SBZ Pensioen

1. Inleiding

SBZ Pensioen is hét pensioenfonds voor (ex-)werknemers en gepensioneerden van werkgevers in de sector van financiële en zakelijke dienstverleners. Het fonds voert de pensioenregeling uit met oog op de toekomst en in het belang van onze deelnemers.

Wij combineren deze missie met aandacht voor mens, milieu en goed bestuur. Dit noemen wij maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Een goed pensioen is pas écht goed als het in de toekomst kan worden genoten in een wereld die leefbaar blijft. SBZ Pensioen streeft er daarom in het beleggingsbeleid naar om – binnen de mogelijkheden van het fonds en met inachtneming van onze fiduciaire plicht om een optimaal rendement te behalen tegen een aanvaardbaar risico – een bijdrage te leveren aan een duurzame samenleving.

Daarbij houden wij nadrukkelijk rekening met de voorkeuren van onze deelnemers en de sector. SBZ Pensioen blijft actief communiceren over duurzaamheid en gaat ook het gesprek aan met aangesloten werkgevers. Als vrijwillig fonds kennen we de omstandigheden en wensen van onze achterban. Onze deelnemers en aangesloten werkgevers ervaren ons als vertrouwd, flexibel en persoonlijk.

We blijven ons onderscheiden met sectorspecifiek maatwerk, hoogwaardige producten en service tegen marktconforme kosten. Dankzij onze schaal en gezonde financiële basis kunnen we efficiënt en flexibel opereren. We omarmen innovatie en voelen ons thuis in de voorhoede – zowel bij de doorontwikkeling van pensioenregelingen als bij verantwoord en duurzaam beleggen.

In dit document wordt toegelicht hoe SBZ Pensioen invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Het gaat nadrukkelijk om het MVB beleggingsbeleid. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is breder dan het beleggingsbeleid, namelijk ook de bedrijfsvoering. ESG (Environmental, Social en Governance) staat hierbij voor de verschillende thema's die binnen MVB worden gedekt.

Hoofdstuk 2 beschrijft de uitgangspunten van het MVB-beleid, waaronder de investment beliefs, duurzaamheidsthema's en strategische ambitie. Deze ambitie is vertaald naar drie strategische doelstellingen.

Hoofdstuk 3 gaat in op de instrumenten die SBZ Pensioen inzet om duurzaam beleggen effectief vorm te geven. Vervolgens wordt in **hoofdstuk 4 tot en met 6** beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de drie strategische doelstellingen van het fonds.

- Voorkomen van negatieve impact
- ESG-integratie ten behoeve van lange termijn rendement
- Bijdragen aan positieve verandering

Hoofdstuk 7 sluit af met de wijze waarop het fonds de uitvoering van het MVB-beleid monitort, evalueert en daarover verantwoording aflegt.

Toepassing instrumenten in de beleggingsportefeuille

	Uitsluitingen	ESG-integratie	Thematisch duurzaam	Impactbeleggingen	Stemmen	Engagement
Vastrentende waarden						
Staatsobligaties	✓	✓				○
EMD	✓	✓				
Credits	✓	✓	✓	✓		✓
Hypotheek	✓	✓	○			
Aandelen						
Wereldwijde aandelen	✓	✓	✓		✓	✓
Alternatieve beleggingen						
Private markten (PE, Infrastructuur)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vastgoed	✓	✓	✓	✓		✓

MVB-beleid SBZ Pensioen

Toelichting: De tabel geeft aan welke ESG-instrumenten worden toegepast bij elke beleggingscategorie. De vinkjes (✓) geven aan dat de instrumenten nu worden toegepast. Met de rondjes (○) wordt aangegeven dat toepassing van de instrumenten zijn gepland. Zie hoofdstuk 3 voor een beschrijving van deze instrumenten.

MVB-beleid SBZ Pensioen

2. De kernpunten van maatschappelijk verantwoord beleggen

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste uitgangspunten van het MVB-beleid. Bij het vaststellen van deze uitgangspunten weegt het bestuur nadrukkelijk de voorkeuren van deelnemers mee, naast andere relevante analyses en inzichten. De actualisatie van het MVB-Beleid in 2025 is gebaseerd op meerdere bronnen van input:

- het deelnemersonderzoek, dat inzicht geeft in de wensen en verwachtingen van onze deelnemers;
- de ESG-risicoanalyse die in 2025 is uitgevoerd, waarin de belangrijkste duurzaamheidsrisico's voor de portefeuille in kaart zijn gebracht;
- de aangescherpte investment belief, waarin de overtuigingen over duurzaam beleggen verder zijn uitgewerkt;
- en de ontwikkelingen op het gebied van MVB, inclusief de inzichten die het bestuur daaruit heeft opgedaan.

Samen vormen deze elementen de basis voor de herijking van het MVB-beleid.

In 2025 heeft SBZ Pensioen een uitgebreid deelnemersonderzoek uitgevoerd. De belangrijkste uitkomsten waren:

- **Draagvlak:** een ruime meerderheid van de deelnemers vindt duurzaam beleggen (zeer) belangrijk. Bij jongeren deelnemers (tot 39 jaar) is het draagvlak nog hoger.
- **Rendementsverwachting:** er zijn meer deelnemers die verwachten dat duurzaam beleggen op de lange termijn ten minste hetzelfde rendement oplevert als traditioneel beleggen, dan deelnemers die dat niet verwachten. Daarnaast zijn er meer deelnemers die geloven dat bedrijven die beter voorbereid zijn op een klimaatneutrale economie op de lange termijn een hoger rendement opleveren dan deelnemers die dat niet geloven. Een meerderheid accepteert daarbij dat op korte termijn rendementen lager kunnen zijn, mits die op lange termijn goedgemaakt worden.
- **Themavoorkeuren:** de populairste thema's zijn goede gezondheid, zorg voor natuur/biodiversiteit, klimaat en betaalbare woningen.
- **Reputatierisico & engagement:** voor een ruime meerderheid is negatief nieuws over beleggingen een zorg. Ook verwacht een ruime meerderheid dat SBZ Pensioen niet blijft beleggen in bedrijven zonder zichtbare vooruitgang na engagement.
- **Impactbeleggen:** een ruime meerderheid accepteert hogere kosten en complexiteit bij impactbeleggen, waarbij een kleine meerderheid wel wil dat dit op lange termijn terugverdiend wordt. Jongeren steunen nog meer een grotere allocatie naar impactbeleggen.

Voor meer informatie over het deelnemersonderzoek kunt u terecht op onze website:

[Duurzaam en verantwoord beleggen: wat vinden onze deelnemers?](#)

Onze investment belief en visie

De investment beliefs (of beleggingsovertuigingen) vormen de basis van ons beleggingsbeleid. De volgende investment belief is specifiek gericht op duurzaamheid:

“Om op langere termijn waarde te kunnen realiseren, dienen (uitgevende) instellingen een 'license to operate' in een veranderende samenleving te hebben. Het bestuur gelooft dat instellingen die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-factoren op de lange termijn beter gepositioneerd zijn om duurzame financiële resultaten te behalen dan instellingen die dat niet doen. Maatschappelijk verantwoord beleggen is daarom integraal onderdeel van het pensioenfondsbeleid. Ook streeft SBZ Pensioen ernaar om, in lijn met haar strategie, door middel van haar beleggingen een negatieve impact te voorkomen en indien mogelijk een positieve bijdrage aan maatschappelijke doelen te maken.”

Vanuit deze overtuiging kiest SBZ Pensioen bewust voor een lange termijnbenadering waarin financieel rendement en maatschappelijke verantwoordelijkheid hand in hand gaan. Wij geloven dat duurzaam beleggen niet alleen bijdraagt aan een stabiel pensioen voor onze deelnemers, maar ook aan het behoud van een leefbare wereld.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Daarbij hanteren we het principe van dubbele materialiteit: we kijken zowel naar de invloed van duurzaamheid op de financiële prestaties van onze beleggingen, als naar de impact van onze beleggingen op mens, milieu en maatschappij. Dat betekent dat we negatieve effecten waar mogelijk voorkomen of beperken, en actief sturen op positieve bijdragen via thema's die wij belangrijk achten zoals klimaat en gezondheidszorg.

Bij het maken van beleggingskeuzes weegt SBZ Pensioen rendement, risico, duurzaamheid en kosten in samenhang af. We accepteren dat duurzaamheidsambities op korte termijn kunnen leiden tot afwijkingen in rendement, mits dit bijdraagt aan het realiseren van stabiele financiële resultaten op de lange termijn. Deze lijn sluit aan bij het deelnemersonderzoek (2025) waaruit blijkt dat een meerderheid van de deelnemers een lager rendement op de korte termijn accepteert, mits dit op de lange termijn wordt terugverdiend. De afweging maken we zorgvuldig, met oog voor onze fiduciaire verantwoordelijkheid én de verwachtingen van onze deelnemers.

Onze strategische doelstellingen

De ambitie van SBZ Pensioen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) komt tot uiting in drie strategische doelstellingen: het integreren van ESG-factoren voor lange termijn rendement, het voorkomen van negatieve impact en bijdragen aan positieve verandering.

Bij de uitwerking en uitvoering van deze doelstellingen houdt SBZ Pensioen nadrukkelijk rekening met randvoorwaarden zoals het ambitieniveau, risico, beschikbare middelen, uitvoerbaarheid, beleggingshorizon en kosten.

ESG-integratie voor lange termijn rendement

SBZ Pensioen gelooft dat het structureel meenemen van ESG-factoren leidt tot betere beleggingsportefeuilles en stabielere financiële resultaten op de lange termijn. Daarom worden ESG-factoren meegewogen in alle onderdelen van het beleggingsproces – van strategische assetallocatie tot monitoring en rapportage. De implementatie van maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid kan op korte termijn leiden tot afwijkingen in rendement ten opzichte van de brede markt. SBZ Pensioen accepteert dit, vanuit de overtuiging dat dit op de lange termijn bijdraagt aan een verantwoord en solide financieel resultaat. Onze deelnemers delen die overtuiging.

Voorkomen van negatieve impact

SBZ Pensioen is zich bewust van de mogelijke negatieve effecten die beleggingen kunnen hebben op mens, milieu en maatschappij. Als institutionele belegger heeft het fonds de verantwoordelijkheid om deze negatieve impact waar mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit sluit aan bij het principe van dubbele materialiteit, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de invloed van duurzaamheid op het rendement, maar ook naar de invloed van beleggingen op de samenleving.

Bijdragen aan positieve verandering

Naast het voorkomen van schade wil SBZ Pensioen ook actief bijdragen aan een duurzamere en eerlijkere wereld. Het fonds richt zich daarom ook op beleggingen die een positieve impact hebben op de samenleving en het milieu. Om deze bijdrage te structureren, zijn vier duurzaamheidsthema's gekozen die goed aansluiten bij de missie van het fonds en de voorkeuren van deelnemers.

Duurzaamheidsthema's

SBZ Pensioen richt zich met beleggen op de volgende duurzaamheidsthema's:

- **Klimaat:** bijdragen aan de energietransitie en het tegengaan van klimaatverandering;
- **Biodiversiteit:** beschermen en herstellen van ecosystemen, zorg voor natuur en hergebruik van grondstoffen;
- **Gezondheidszorg:** verbeteren van toegang tot en kwaliteit van zorg;
- **Betaalbare woningen :** bijdragen aan brede maatschappelijke toegang tot huisvesting.

MVB-beleid SBZ Pensioen

In het deelnemersonderzoek is gevraagd op welke thema's SBZ Pensioen zich moet richten om een positieve bijdrage te leveren. Deze vier thema's zijn het vaakst gekozen door de deelnemer. Verder hebben deelnemers aangegeven dat zij bij voorkeur impact zien in Nederland en Europa. SBZ Pensioen neemt dit mee bij het vormgeven van het beleid, waarbij de invulling per thema verschilt. Klimaatverandering is een wereldwijd probleem dat om een mondiale aanpak vraagt. De thema's gezondheidszorg en betaalbare woningen lenen zich daarentegen beter voor een regionale focus.

Randvoorwaarden

Bij het vormgeven en uitvoeren van het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) houdt SBZ Pensioen rekening met een aantal belangrijke randvoorwaarden:

- **Ambitieniveau en risico**
SBZ Pensioen kiest voor een realistische en stapsgewijze aanpak. Het fonds streeft ernaar om een goede volger te zijn op het gebied van duurzaam beleggen. Dit sluit aan bij onze omvang en daarmee de mogelijkheden. Het beleid sluit aan bij de wensen van deelnemers, die periodiek worden onderzocht, en wordt afgestemd op een verantwoord risico-rendementsprofiel dat past bij de pensioendoelstelling. Het laatste deelnemersonderzoek was voorjaar 2025. Dit MVB beleid is onder meer daarop gebaseerd.
- **Beschikbare resources**
De uitvoering van het MVB-beleid is grotendeels uitbesteed aan gespecialiseerde externe partijen, waaronder een fiduciair manager en een engagement- en stemmanager. Dit maakt het mogelijk om efficiënt en deskundig invulling te geven aan het beleid, passend bij de schaal en kostenstructuur van het fonds.
- **Uitvoerbaarheid**
De mate van zeggenschap over de beleggingen bepaalt in hoeverre het MVB-beleid kan worden toegepast. Bij mandaten heeft SBZ Pensioen volledige invloed; het beleid kan daar volledig worden geïntegreerd. In beleggingsfondsen is deze invloed beperkter. Per beleggingscategorie wordt in de investment case en kaderstelling beoordeeld of de flexibiliteit van een mandaat gewenst is, of dat een beleggingsfonds de voorkeur heeft vanwege de uitvoerbaarheid.
- **Beleggings- en evaluatiehorizon**
De implementatie verschilt per instrument. Sommige onderdelen, zoals impactbeleggen en actief aandeelhouderschap (engagement en stemmen), vragen om een lange termijn horizon en nauwe betrokkenheid. Andere, zoals uitsluitingen, zijn direct toepasbaar en vereisen minder langdurige interactie.
- **Kosten**
De kosten van het MVB-beleid worden gewogen ten opzichte van het rendement en risico in brede zin. Het beleid mag niet ten koste gaan van de fiduciaire verantwoordelijkheid van het fonds. Efficiëntie en effectiviteit staan daarom centraal bij de keuze van uitvoeringsvormen.
- **Toewijding, transparantie en verantwoording**
SBZ Pensioen maakt bewust tijd, middelen en expertise vrij om de doelstellingen van het MVB-beleid te realiseren. Het fonds hecht daarbij veel waarde aan transparantie en communiceert actief over de voortgang richting deelnemers en andere stakeholders. Het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen is publiek beschikbaar via de website van SBZ Pensioen.

Internationale Standaarden

We sluiten aan bij breed geaccepteerde internationale standaarden en toonaangevende initiatieven. We verwachten van bedrijven en vermogensbeheerders dat ze handelen in lijn met relevante (inter)nationale standaarden en wet- en regelgeving. Dat moeten ze ook publiekelijk kenbaar maken. SBZ Pensioen onderschrijft onder andere:

- Het Klimaatakkoord van Parijs;
- De United Nations Global Compact (UNGC);

MVB-beleid SBZ Pensioen

- De United Nations Guiding Principles for Business and Human Rights (UNGP's);
- De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen;
- De Principles for Responsible Investment (PRI).
- Climate action 100
- Nature action 100
- Eumedion

Zie bijlage II voor een toelichting op deze internationale standaarden en de wijze waarop SBZ Pensioen ze gebruikt.

Wet- en regelgeving

SBZ Pensioen voldoet aan alle voor Nederlandse pensioenfondsen geldende wet- en regelgeving, waaronder de verplichtingen op het gebied van duurzaam beleggen. De relevante regelgeving wordt jaarlijks geëvalueerd. Daarnaast volgt SBZ Pensioen actief de inzichten en good practices van toezichthouders, zoals DNB en AFM, en past deze toe waar dit relevant en passend is binnen het beleid.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

SBZ Pensioen promoot ecologische en sociale kenmerken in het beleggingsbeleid en valt daarmee onder artikel 8 van de SFDR. Deze kenmerken worden concreet vormgegeven via het uitsluitingsbeleid, het klimaatplan, impactbeleggingen en het gebruik van ESG-scores. Daarnaast worden de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren (PAIs) in aanmerking genomen. SBZ Pensioen maakt geen gebruik van de SFDR-definitie van duurzame beleggingen en de EU-taxonomie.

De SFDR-rapportages, precontractuele informatie en andere relevante disclosures zijn publiek beschikbaar via de website van SBZ Pensioen: www.sbzpensioen.nl/onze-beleggingen/beleggingsdocumenten

Overige relevante wet- en regelgeving:

- Wet verbod clustermunitie
- IORP II-richtlijn
- Shareholders Rights Directive II (SRD)

Zie bijlage II voor een toelichting de wet- en regelgeving.

MVB-beleid SBZ Pensioen

3. Onze instrumenten

SBZ Pensioen beschikt over verschillende mogelijkheden om de strategische doelstellingen te bereiken. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van deze instrumenten.

Uitsluitingen

Uitsluiting betekent dat SBZ Pensioen bewust niet belegt in bepaalde bedrijven, sectoren of landen vanwege ernstige negatieve impact op mens, milieu of maatschappij. Uitsluiting kan ook aan de orde zijn wanneer het bedrijfsmodel op de lange termijn niet houdbaar is met het risico dat de belegging blijvend in waarde daalt. Uitsluiting wordt toegepast wanneer andere beïnvloedingsinstrumenten, zoals engagement of stemmen, onvoldoende effectief zijn. In sommige gevallen willen we op voorhand niet in een bedrijf of staatsobligatie beleggen, omdat we met onze beleggingen niet verbonden willen zijn aan bedrijven of overheden met ongewenste activiteiten.

ESG-integratie

Per beleggingscategorie wordt beoordeeld hoe ESG-informatie het beste kan worden ingezet om het rendement-risico te verbeteren. Bij actief beheer wordt verwacht dat vermogensbeheerders ESG-aspecten – op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en governance – op eigen wijze integreren in hun beleggingsbeslissingen. Bij passief beheer onderzoekt SBZ Pensioen welke ESG-informatie wordt gebruikt bij het samenstellen van de benchmark en in hoeverre dit bijdraagt aan het verbeteren van het rendements-risicoprofiel.

Duurzaam thematisch beleggen

Duurzaam thematisch beleggen richt zich op specifieke maatschappelijke of ecologische thema's die bijdragen aan een duurzamere economie en samenleving. In tegenstelling tot ESG-integratie – dat zich primair richt op het beperken van financiële risico's of het verbeteren van rendement – draait thematisch beleggen om het actief alloceren van kapitaal naar ondernemingen, sectoren of projecten die inspelen op lange termijntrends op het gebied van duurzaamheid. Dit type beleggen wordt ingezet om de negatieve impact van de portefeuille te beperken en de positieve bijdrage aan duurzaamheid te vergroten. Het sluit aan bij de ambitie van SBZ Pensioen om beleggingen in te zetten voor brede maatschappelijke waarde. Thematisch beleggen is een belangrijk instrument om invulling te geven aan de duurzaamheidsthema's van SBZ Pensioen: klimaat, biodiversiteit, gezondheidszorg en betaalbare woningen.

SBZ Pensioen past, waar passend, verschillende vormen van thematisch beleggen toe. Enkele voorbeelden zijn:

- **Sturing op CO₂-uitstoot**
SBZ Pensioen belegt gericht om te voldoen aan de CO₂-reductiedoelstellingen die zijn opgenomen in het klimaatplan. Bij het selecteren van beleggingen wordt gekeken naar de absolute uitstoot, maar ook naar reductieambities en de mate van aansluiting bij het Akkoord van Parijs.
- **Beleggen in groene en sociale obligaties**
Binnen de portefeuille bedrijfsobligaties wordt belegd in zogenoemde *green* en *social bonds*. De opbrengsten van deze obligaties worden uitsluitend gebruikt voor duurzame projecten, zoals hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, schoon transport of sociale huisvesting.
- **Selecteren van beleggingen in betaalbare woningen**
Binnen vastgoed en hypotheek selecteert SBZ Pensioen beleggingen die bijdragen aan het vergroten van de beschikbaarheid van betaalbare woningen in Nederland. Daarbij wordt onder andere gekeken naar huurbeleid, locatie en doelgroepen van het vastgoed.
- **SDG score alignment**
SBZ Pensioen belegt gericht om de positieve bijdrage aan duurzaamheidsthema's te verhogen. De SDG score met betrekking tot de thema's klimaat, biodiversiteit, gezondheidszorg en betaalbare woningen wordt verhoogd.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Impactbeleggen

Impactbeleggen gaat een stap verder dan duurzaam thematisch beleggen. SBZ Pensioen richt zich met impactbeleggen op investeringen die aantoonbare positieve effecten hebben op de thema's die belangrijk zijn voor de deelnemer. Dit zijn de thema's klimaat, biodiversiteit, gezondheidszorg en betaalbare woningen. Impactbeleggen vindt vooral plaats binnen de portefeuille voor private markten.

Impact beliefs

SBZ Pensioen heeft de volgende overtuigingen met betrekking tot impactbeleggen:

- Positieve impact en een aantrekkelijk risico-rendementsprofiel van de beleggingsportefeuille gaan op lange termijn hand-in-hand.
- Binnen illiquide beleggingscategorieën kan meer impact bereikt worden dan binnen liquide beleggingscategorieën.

Criteria impactbeleggen

Impactbeleggingen voldoen aan de volgende karakteristieken:

- **Intentie**
Er wordt expliciet belegd met als doel om positieve sociale, ecologische of maatschappelijke impact te realiseren, naast een financieel rendement. Bij voorkeur is het vertrekpunt de Theory of Change – een model dat inzichtelijk maakt hoe de beoogde verandering moet plaatsvinden. De toepassing van dit model blijft pragmatisch om de uitvoerbaarheid in de praktijk te waarborgen.
- **Additionaliteit**
De belegging heeft een toegevoegde waarde die anders niet tot stand zou zijn gekomen. Het kapitaal van SBZ Pensioen maakt het project of de ontwikkeling mogelijk of versnelt deze.
- **Meetbaarheid**
De beoogde impact moet aantoonbaar en meetbaar zijn. SBZ Pensioen stelt daarom eisen aan rapportages over de gerealiseerde impact.
- **Do No Significant Harm (DNSH)**
Impact mag niet gepaard gaan met significante negatieve neveneffecten op andere ESG-thema's. Positieve impact op het ene vlak mag dus niet ten koste gaan van mens, milieu of maatschappij op een ander vlak.
- **Marktconform rendement**
Impactbeleggingen dienen bij te dragen aan de financiële doelstellingen van het fonds. SBZ Pensioen streeft daarom naar een marktconform risico-rendementsprofiel.

Stemmen (proxy voting)

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijk instrument voor SBZ Pensioen om invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Het stemrecht stelt het fonds in staat om actief invloed uit te oefenen op het beleid van beursgenoteerde ondernemingen waarin wordt belegd.

Actieve dialoog (engagement)

Engagement – oftewel de actieve dialoog – is een belangrijk instrument waarmee institutionele beleggers zoals SBZ Pensioen invloed kunnen uitoefenen op bedrijven waarin zij beleggen. Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen kunnen pensioenfondsen via engagement ook buiten de vergaderzaal hun stem laten horen. Door de dialoog aan te gaan over duurzaamheidsrisico's en -kansen, kunnen bedrijven worden aangespoord om hun beleid en praktijk aan te passen.

MVB-beleid SBZ Pensioen

4. Voorkomen van negatieve impact

De belangrijkste instrumenten die SBZ Pensioen inzet om negatieve impact te vermijden zijn:

- **Uitsluitingen:** bedrijven of landen die niet voldoen aan minimale normen of betrokken zijn bij ernstige controverses worden uitgesloten van de beleggingsportefeuille;
- **Engagement (actieve dialoog):** SBZ Pensioen gaat in gesprek met ondernemingen waarin risico's of tekortkomingen zijn gesignaleerd, met als doel gedragsverandering en verbetering. Zonder zichtbare vooruitgang kan worden overgegaan tot het uitsluiten van de onderneming.
- **Stemmen (voting):** het fonds stemt actief op aandeelhoudersvergaderingen om bij te dragen aan verantwoord ondernemingsbeleid;

Uitsluiten

SBZ Pensioen sluit bedrijven, sectoren of landen uit wanneer beleggingen aantoonbaar schadelijk zijn voor mens of milieu, en wanneer andere beïnvloedingsinstrumenten zoals engagement of stembeleid onvoldoende effect sorteren. Daarbij hanteert het fonds de volgende cumulatieve criteria als leidraad:

- Het product of de activiteit is aantoonbaar schadelijk voor mensen;
- Er is als belegger geen effectieve invloed mogelijk via aandeelhouderschap;
- De afwezigheid van het product levert geen maatschappelijk nadeel op;
- Er is sprake van brede politieke druk of internationale afspraken gericht op uitfasering, of de maatschappelijke kosten zijn aantoonbaar hoog.

Wanneer stemmen en/of engagement niet leiden tot het voorkomen, beperken of herstellen van negatieve impact (in lijn met de OESO-richtsnoeren), kan SBZ Pensioen besluiten tot uitsluiting. Daarbij wordt ook gekeken naar de potentiële negatieve gevolgen van desinvestering op mens en milieu. Uitsluiting is een zwaar middel en wordt niet lichtzinnig toegepast.

Vooraf uitgesloten activiteiten

Daarnaast zijn er activiteiten die SBZ Pensioen zo ongewenst acht dat deze bij voorbaat worden uitgesloten. Deze worden hieronder nader toegelicht.

Controversiële wapens

Het fonds belegt niet in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie of handel in clustermunitie, landmijnen, nucleaire wapens, wapens met verarmd uranium en chemische of biologische wapens. Ook in beleggingsfondsen wordt gestreefd naar toepassing van deze uitsluitingen. Ter voorkoming van interpretatieverschillen volgt SBZ Pensioen de uitsluitingenlijst van onze engagementpartner (ROBECO).

Tabak

SBZ Pensioen sluit tabaksproducenten uit, evenals ondernemingen die meer dan 10% van hun omzet uit tabak of aanverwante producten (zoals vaping) genereren. Tabak is schadelijk vanaf het eerste gebruik, biedt geen maatschappelijk nut, kent een verslavend karakter en wordt vaak geproduceerd onder slechte arbeidsomstandigheden. Engagement wordt niet zinvol geacht.

Fossiele brandstoffen

Het fonds sluit bedrijven uit die:

- meer dan 10% van hun omzet halen uit de winning van thermische steenkool of uit kolencentrales waarbij minder dan 10% afkomstig is uit hernieuwbare energie;
- meer dan 10% van hun omzet halen uit de winning van olie uit teerzanden;
- meer dan 10% van hun omzet genereren uit olie- en gaswinning in de poolgebieden.

Bedrijven die niet aantoonbaar meewerken aan het klimaatprogramma "Acceleration to Paris" van de engagementpartner kunnen ook worden uitgesloten. Uitsluitingen richten zich specifiek op vervuilende activiteiten zonder transitieperspectief. Voor metallurgische kolen (staalproductie) geldt geen uitsluiting vanwege het ontbreken van haalbare alternatieven.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Palmolie

Bedrijven waarvan minder dan 50% van de productie voldoet aan de RSPO-standaard worden uitgesloten. Bij een dekkingsgraad tussen 50% en 80% wordt de dialoog aangegaan.

Mensenrechten en bedrijfsvoering

Ondernemingen die structureel in strijd handelen met fundamentele mensenrechten, arbeidsrechten of normen voor goed bestuur worden uitgesloten. Hierbij geldt onder andere een 'fail'-status op UN Global Compact als uitsluitingscriterium. Ook wanneer engagement aantoonbaar onvoldoende effect heeft, volgt uitsluiting.

Landenbeleid

SBZ Pensioen past voor staatsobligaties een combinatie toe van een absoluut en een relatief kader.

Absoluut kader:

Geen beleggingen in landen die onder de Sanctiewet 1977 vallen of onderworpen zijn aan VN- of EU-wapenembargo's.

Relatief kader:

SBZ Pensioen hanteert een **relatieve** benadering voor landenuitsluitingen op basis van internationale data. Een land kan worden uitgesloten wanneer het **tot de laagste 20%** van de referentie-landen behoort op (i) burgerlijke vrijheden óf (ii) ten minste drie van vier duurzaamheidsthema's.

- i. Burgelijke vrijheden
Landen die behoren tot het laagste 20%-percentiel op de Civil Liberties Score van de Freedom House Index worden op de uitsluitingslijst geplaatst.
- ii. Duurzaamheidsthema's:
Landen die tot het laagste 20%-percentiel behoren op minsten drie van de volgende vier thema's: klimaatverandering, biodiversiteit, gezondheidszorg en controversiële wapens. Hierbij wordt gekeken naar de data van de Online database for the Sustainable Development Report (voorheen SDG index) en worden de SDG-scores gekoppeld aan de vier thema's.

Doelstelling landenbeleid

SBZ Pensioen ontwikkelt het beleid voor staatsobligaties verder, met aandacht voor klimaatscores, mensenrechten en de rol van overheden in de energietransitie. Daarbij wordt onderzocht of strengere uitsluitingscriteria wenselijk zijn en hoe engagement met landen over klimaatdoelen en mensenrechten effectiever kan worden ingericht.

Toepassing in de praktijk

Uitsluitingen worden volledig toegepast in de beleggingsmandaten van SBZ Pensioen. Bij beleggingen in beleggingsfondsen (bijvoorbeeld fund-of-funds) is uitsluiting niet altijd afdwingbaar. Of fondsen hebben uitsluitingen die verder gaan dan het beleid van SBZ Pensioen. In die gevallen selecteert SBZ Pensioen vermogensbeheerders die zoveel mogelijk aansluiten bij het eigen beleid, onder andere via UN PRI-ondertekening en transparante ESG-rapportage. In dialoog met deze managers wordt gestreefd naar verdere afstemming van ESG-integratie en uitsluitingscriteria.

Actieve dialoog (engagement)

Engagement – oftewel de actieve dialoog – is een belangrijk instrument waarmee institutionele beleggers zoals SBZ Pensioen invloed kunnen uitoefenen op bedrijven waarin zij beleggen. Door de dialoog aan te gaan over duurzaamheidsrisico's en -kansen, kunnen bedrijven worden aangespoord om hun beleid en praktijk aan te passen.

Uitvoering op meerdere niveaus

Engagement wordt binnen SBZ Pensioen op verschillende niveaus toegepast:

MVB-beleid SBZ Pensioen

- Bij alle fondsen en mandaten voeren de desbetreffende vermogensbeheerders engagement uit in lijn met hun eigen beleid.
- Aanvullend heeft SBZ Pensioen een engagementmanager Robeco (onze engagementpartner) geselecteerd om de dialoog te voeren met beursgenoteerde bedrijven namens het fonds, met een specifieke focus op materiële ESG-thema's en bedrijven met verhoogd duurzaamheidsrisico.

Deze dubbele inzet zorgt ervoor dat SBZ Pensioen op brede schaal invloed kan uitoefenen – zowel binnen direct aangestuurde mandaten als via de externe fondsen waarin wordt belegd.

Focus op zowel materiële ESG-risico's als -impact

SBZ Pensioen gaat – via onze engagementpartner – in gesprek met ondernemingen waar sprake is van (potentiële) negatieve impact. De dialoog richt zich met name op:

- thema's die **financieel materieel** zijn;
- bedrijven die **significante negatieve impact** hebben op mens, milieu of maatschappij;
- onderwerpen die van **belang zijn voor deelnemers** van het fonds.

Voorbeelden zijn olie- en gasbedrijven met achterblijvende klimaatplannen of ondernemingen die betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen of milieuschade. Engagement heeft als doel het bedrijfsbeleid en gedrag te verbeteren. Wanneer blijkt dat deze gesprekken geen aantoonbare voortgang opleveren, kan SBZ Pensioen besluiten tot uitsluiting – met name bij schendingen van de OESO-richtlijnen of UN Global Compact.

Screening en focus op duurzaamheidsthema's

De portefeuille van SBZ Pensioen wordt tweemaal per jaar gescreend op (potentiële) negatieve impact. Bedrijven die materiële risico's lopen, worden aangemerkt voor intensiever engagement. Onze engagementpartner ontvangt deze lijst en voert namens het fonds gesprekken met deze ondernemingen. Onze engagementpartner kan daarnaast ook zelfstandig trajecten opstarten. SBZ Pensioen maakt actief gebruik van de mogelijkheid om jaarlijks **thema's aan te dragen** voor engagement binnen gesegregeerde mandaten.

Overige engagementactiviteiten SBZ Pensioen

SBZ Pensioen neemt bovendien deel aan **collectieve engagementinitiatieven**, zoals via **Eumedion** en de **UN PRI**, om ook bij grotere ondernemingen de dialoog te versterken.

Transparantie en rapportage

Jaarlijks legt SBZ Pensioen verantwoording af over de gevoerde engagementtrajecten. Onze engagementpartner rapporteert hierover in een publiek toegankelijke engagementrapportage, tenzij dit de effectiviteit van lopende gesprekken zou schaden. Deze rapportage is beschikbaar via de website van SBZ Pensioen.

Engagement door de onderliggende vermogensbeheerders wordt jaarlijks beoordeeld tijdens de evaluatie. Voor verdere informatie over het engagementbeleid verwijzen wij naar de website.

Stemmen (voting)

SBZ Pensioen belegt in beursgenoteerde ondernemingen die ten minste jaarlijks een aandeelhoudersvergadering houden. Tijdens deze vergaderingen worden voorstellen besproken en in stemming gebracht over onderwerpen die van invloed zijn op langetermijnwaardecreatie, zoals strategie, corporate governance, beloningsbeleid, en ecologische of maatschappelijke kwesties.

Om dit proces professioneel en duurzaam vorm te geven, heeft SBZ Pensioen het stemmen uitbesteed aan engagementmanager onze engagementpartner. Onze engagementpartner beschikt over een gespecialiseerd team voor proxy voting en past stemrichtlijnen toe die beter aansluiten bij de duurzaamheidsambitie van SBZ Pensioen dan de standaardrichtlijnen van de vermogensbeheerder.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Naast het stemmen op bestaande agendapunten brengt onze engagementpartner namens SBZ Pensioen ook zelfstandig onderwerpen in die betrekking hebben op duurzaamheid. Dit kan bijvoorbeeld gaan over klimaattransitieplannen, mensenrechten of transparantie in rapportages. Zo draagt het fonds via stemmen bij aan gedragsverandering en betere prestaties van bedrijven op ESG-gebied.

Het stembeleid en de uitvoering worden periodiek geëvalueerd. Indien nodig geeft SBZ Pensioen aanvullende instructies aan onze engagementpartner, bijvoorbeeld wanneer specifieke voorkeuren leven over bepaalde stemonderwerpen of strategische accenten.

Onze engagement partner rapporteert elk kwartaal over het stemgedrag namens SBZ Pensioen. Deze rapportages worden gepubliceerd op de website van SBZ Pensioen en vormen input voor monitoring en evaluatie van het stembeleid.

Stembeleid Robeco (onze engagementpartner)

Het stembeleid van Robeco is erop gericht om bedrijven te stimuleren tot duurzame waardecreatie op de lange termijn. Dit gebeurt via het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het actief aandragen van voorstellen. Robeco baseert haar stembeleid op internationale standaarden zoals de OECD-richtlijnen en de UN Global Compact, en houdt specifiek rekening met milieu, sociale factoren en governance (ESG). Het beleid is erop gericht om transparant, consistent en gericht op verbetering van ondernemingsprestaties te zijn. Robeco past de steminstructies aan op basis van regionale context en sectorale kenmerken.

Het stembeleid van Robeco is publiek beschikbaar via de volgende link:

[Robeco Stewardship Policy and Voting Guidelines](#)

MVB-beleid SBZ Pensioen

5. ESG-integratie ten behoeve van lange termijn rendement

SBZ Pensioen is ervan overtuigd dat het structureel meenemen van ESG-factoren bijdraagt aan het verlagen van risico's en het verhogen van verwacht rendement op de lange termijn. Daarom worden duurzaamheidsfactoren geïntegreerd in alle fasen van het beleggingsproces: van strategische assetallocatie tot monitoring en evaluatie.

ESG-risicobeheer

Het fonds hanteert een gestructureerde aanpak voor ESG-risicobeheer, bestaande uit vier onderdelen: risico-identificatie, risicobeoordeling, risicomitigatie en monitoring. In 2025 zijn elf materiële ESG-risico's beoordeeld, waarbij zowel financiële als niet-financiële risico's, zoals reputatieschade, zijn meegenomen. Op basis hiervan zijn acties geformuleerd en wordt de monitoring aangescherpt in ESG-rapportages.

In het kader van de ESG-risicoanalyse heeft SBZ Pensioen de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in kaart gebracht en beoordeeld. De belangrijkste risico's voor de beleggingsportefeuille van SBZ Pensioen zijn:

- Transitierisico door klimaatverandering
- Verhoging van fysieke risico's door klimaatverandering
- Risico's met betrekking tot biodiversiteit
- Risico's gerelateerd aan schending mensenrechten, wapens, tabak en corruptie.

De klimaatrisico's krijgen al veel aandacht binnen het MVB Beleid van SBZ Pensioen. De risico's gerelateerd aan schending mensenrechten, wapens, tabak en corruptie worden voornamelijk beheerst middels het uitsluitingsbeleid.

Voor biodiversiteit is het risico op dit moment geclassificeerd als gemiddeld. Tegelijkertijd wordt verwacht dat de beschikbaarheid van data en de kennis over biodiversiteit in de komende jaren aanzienlijk zullen toenemen. SBZ Pensioen houdt er dan ook rekening mee dat de risicobeoordeling in de toekomst kan worden opgehoogd naar hoog. Het is daarom van belang om de ontwikkelingen op het gebied van biodiversiteit nauwlettend te volgen en – vooruitlopend op een hogere risicobeoordeling – te verkennen welk beleid en welke beheersmaatregelen kunnen bijdragen aan risicoreductie en het beperken van negatieve impact.

ESG-scenario's

SBZ Pensioen weegt ESG-risico's actief mee bij het bepalen van de strategische beleggingsmix. Klimaatverandering vormt daarbij een belangrijke en complexe risicofactor, met potentieel grote impact op de wereldeconomie en de financiële doelstellingen van het fonds.

Om hiermee rekening te houden, maakt SBZ Pensioen gebruik van verschillende klimaatscenario's die inzicht geven in zowel transitierisico's als fysieke risico's (zowel chronisch als acuut). De uitkomsten van deze scenarioanalyses worden betrokken bij de ALM-studie en vormen input voor de strategische beleggingskeuzes van het fonds. De belangrijkste uitkomsten van de klimaatscenario's uit de laatste ALM studie waren:

- Korte termijn: het inrijzen van klimaattransitierisico's en de bijbehorende sentimentschokken vormen het grootste risico. Aandelen en private equity zijn hiervoor het meest gevoelig. Fossiel exporterende landen, zoals Canada en de Verenigde Staten, worden in transitiescenario's relatief sterker geraakt.
- Lange termijn: in scenario's zonder aanvullend wereldwijd klimaatbeleid (het **high-warming-scenario**) worden fysieke klimaatrisico's (zoals overstromingen, orkanen en hittegolven) groter. Aandelen en vastgoed zijn dan het meest blootgesteld. Opkomende markten worden in dergelijke scenario's relatief zwaar geraakt.

Voor de beleggingsportefeuille van SBZ Pensioen betekent dit dat de module Zakelijke Return het meest gevoelig is voor klimaatrisico's op zowel de korte als lange termijn. De module(s) Rente Return en Europese staatsobligaties is/zijn minder gevoelig.

MVB-beleid SBZ Pensioen

ESG-integratie per beleggingscategorie

Per beleggingscategorie beoordeelt SBZ Pensioen hoe ESG-informatie het beste kan bijdragen aan een optimaal risico-rendementsprofiel. ESG-overwegingen maken daarom standaard deel uit van de investment case. In de kaderstelling per categorie worden specifieke ESG-criteria opgenomen.

- **Actief beheerde portefeuilles:** Van vermogensbeheerders wordt verwacht dat zij ESG-informatie over milieu, sociale aspecten en goed bestuur integreren in hun beleggingsbeslissingen.
- **Passief beheerde portefeuilles:** ESG-benchmarks worden onderzocht en waar mogelijk toegepast. Daarbij wordt beoordeeld in hoeverre deze benchmarks bijdragen aan een risico-rendementsprofiel dat aansluit bij de visie en ambities van SBZ Pensioen.

In Bijlage II staat een overzicht van de kaderstelling en implementatie per beleggingscategorie.

ESG-integratie maakt structureel onderdeel uit van de jaarlijkse evaluatie van het financieel rendement per beleggingscategorie. Hierbij wordt gekeken naar het effect van duurzaamheidsrichtlijnen per beleggingscategorie op het financieel rendement.

MVB-beleid SBZ Pensioen

6. Bijdragen aan positieve verandering

SBZ Pensioen richt zich daarom op beleggingen die een positieve impact hebben op de samenleving en het milieu. Om deze bijdrage te structureren, zijn vier duurzaamheidsthema's gekozen die goed aansluiten bij de missie van het fonds en de voorkeuren van deelnemers:

- **Klimaat:** bijdragen aan de energietransitie en reductie van CO₂-uitstoot;
- **Biodiversiteit:** beschermen en herstellen van ecosystemen en natuurlijke hulpbronnen;
- **Gezondheidszorg:** verbeteren van toegang tot en kwaliteit van zorg;
- **Betaalbare woningen:** toegang tot huisvesting

De belangrijkste instrumenten voor het realiseren van positieve impact zijn:

- **Thematisch duurzaam beleggen**
- **Impact beleggen**
- **Voting en engagement met eventuele uitsluitingen**

Hieronder wordt per thema toelicht wat de duurzaamheidseisen en doelstellingen voor de toekomst zijn.

Ambitie impactbeleggen

SBZ Pensioen heeft het voornemen om begin 2028 minimaal 5% aan impactbeleggen in de portefeuille te hebben. De impactbeleggingen moeten bijdragen aan één van de vier bovenstaande duurzaamheidsthema's.

Klimaat

Klimaat is één van de centrale thema's binnen het MVB-beleid van SBZ Pensioen. Het fonds onderschrijft het Klimaatakkoord van Parijs en wil als middelgrote institutionele belegger actief bijdragen aan het behalen van de afgesproken klimaatdoelen. SBZ Pensioen heeft een [klimaatplan](#) met klimaat gerelateerde criteria en doelstellingen voor verschillende beleggingscategorieën.

Criteria

CO₂-reductie (aandelen en bedrijfsobligaties)

SBZ Pensioen streeft naar een jaarlijkse reductie van broeikasgassen van bedrijven waarin wordt belegd. 2019 wordt gehanteerd als basisjaar (peildatum: 31 december 2019). Vanaf dat jaar streven wij naar een gemiddelde jaarlijkse reductie van 7% in CO₂-equivalent uitstoot (scope 1 en 2), gemeten via de *Weighted Average Carbon Intensity*.

Groene obligaties (bedrijfsobligaties)

Minimaal 10% van de bedrijfsobligaties wordt belegd in green en social bonds, conform de ICMA Principles. De opbrengsten van deze obligaties worden gebruikt voor milieuvriendelijke projecten, zoals hernieuwbare energie. Deze beleggingen leveren een aantoonbare positieve bijdrage aan duurzaamheid.

Engagement (aandelen en bedrijfsobligaties)

We streven ernaar om een actieve dialoog te voeren met bedrijven die verantwoordelijk zijn voor 70% van de financed emissions in de prioriteitssectoren (Landbouw, Aluminiumproductie, Cementproductie, Kolen, Onroerend goed, IJzer- en staalproductie, Olie en gas, Elektriciteitsopwekking, Transport) binnen de aandelen- en creditportefeuille. De actieve dialoog is erop gericht dat bedrijven in de prioriteitssectoren concrete en ambitieuze doelstellingen hebben voor de reductie van de CO₂e-uitstoot. Wij identificeren bedrijven die onvoldoende voortgang maken. Bedrijven die blijvend achterblijven en geen concrete klimaatdoelstellingen vaststellen worden geïdentificeerd. SBZ Pensioen heeft het voornemen om deze bedrijven uit te sluiten.

Uitsluitingen (aandelen en bedrijfsobligaties)

Zoals in hoofdstuk 4 is aangegeven sluit SBZ Pensioen beleggingen uit in bedrijven die meer dan 10% van hun omzet halen uit thermische kolen, teerzanden of arctische exploratie en boringen uit. SBZ Pensioen sluit

MVB-beleid SBZ Pensioen

daarnaast bedrijven uit die sterk achterblijven bij de doelstellingen van het Parijsakkoord en waar de engagement manager aangeeft dat engagement naar verwachting geen zin heeft. Dit zijn de Misaligned bedrijven (en de Partially misaligned) bedrijven volgens een zogenaamde Traffic Lights Methodiek van Robeco.

Doelstellingen

Vastgoed

SBZ Pensioen wil een vastgoedportefeuille die in lijn is met het Klimaatakkoord van Parijs. Hiervoor worden klimaatdoelstellingen per 2025 vastgesteld. De volgende ambities worden daarbij als richtsnoer genomen:

- **Energielabels:** Vanaf 2025 worden bij nieuwe vastgoedbeleggingen in Nederland de energielabels (bij voorkeur minimaal C) van panden expliciet in aanmerking genomen.
- **GPR certificaten:** Er wordt vanaf 2025 gestreefd naar een gemiddelde GPR score van minimaal 7,5 per pand of een aantoonbaar verbetertraject richting dit niveau.
- **Monitoring uitstoot:** Jaarlijks wordt de CO₂-intensiteit van de vastgoedportefeuille gerapporteerd. CRREM biedt per land, gebouwtype en gebruiksfunctie een CO₂-emissiereductiepad dat in lijn is met de doelstellingen Akkoord van Parijs. Het vergelijkt vervolgens de werkelijke CO₂-uitstoot van een gebouw met dit pand.

Bij de beoordeling van deze richtsnoeren geldt dat zij altijd in samenhang met rendement worden gewogen. SBZ Pensioen streeft ernaar de duurzaamheidsambities zoveel mogelijk te realiseren, maar hanteert daarbij een pragmatische benadering. Enige flexibiliteit ten aanzien van de doelstellingen is noodzakelijk, onder andere vanwege verschillen in datakwaliteit, marktomstandigheden en de uitvoerbaarheid in de praktijk.

Hypotheeken

SBZ Pensioen onderzoekt hoe hypotheekbeleggingen kunnen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. In 2025 wordt nieuw beleid ontwikkeld op basis van de duurzaamheidsambities van hypotheekfondsen en de mate waarin zij bijdragen aan de energietransitie.

De volgende ambities worden daarbij als **richtsnoer** gehanteerd:

- **Energielabels:** Stimuleren van beleggingen in hypotheeken met onderliggende woningen in Nederland die een gunstig energielabel (minimaal C) hebben, of waarbij actief wordt gestuurd op verbetering van het energielabel.
- **Ondersteuning bij verduurzaming:** Voorkeur voor fondsen die actief bijdragen aan de verduurzaming van de woningvoorraad, bijvoorbeeld door hypotheeknemers te ondersteunen bij energiebesparende maatregelen of door het aanbieden van verduurzamingshypotheeken.

Bij de beoordeling van deze richtsnoeren geldt dat zij altijd in samenhang met rendement worden gewogen. SBZ Pensioen streeft ernaar de duurzaamheidsambities zoveel mogelijk te realiseren, maar hanteert daarbij een pragmatische benadering. Enige flexibiliteit ten aanzien van de doelstellingen is noodzakelijk, onder andere vanwege verschillen in datakwaliteit, marktomstandigheden en de uitvoerbaarheid in de praktijk.

Impactbeleggingen (private equity en infrastructuur)

SBZ Pensioen streeft ernaar om te beleggen in klimaatoplossingen die voldoen aan de criteria van impactbeleggen. Daarmee levert het fonds een concrete bijdrage aan de energietransitie en de reductie van CO₂-uitstoot, in lijn met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. De beleggingen moeten passen binnen het gewenste risicoprofiel van het fonds. Voor nieuwe typen beleggingen die nog niet in de portefeuille aanwezig zijn, wordt altijd een duidelijke investment case opgesteld om de toegevoegde waarde en haalbaarheid te onderbouwen.

Engagement en uitsluiten van landen

SBZ Pensioen ontwikkelt het beleid voor staatsobligaties verder, met aandacht onder meer aandacht voor klimaatscores en de rol van overheden in de energietransitie. Daarbij wordt onderzocht of strengere uitsluitingscriteria wenselijk zijn en hoe engagement met landen over klimaatdoelen effectiever kan worden ingericht.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Betaalbare huisvesting

Betaalbare huisvesting is één van de duurzaamheidsthema's waar SBZ Pensioen actief aan wil bijdragen. Voor veel huishoudens in Nederland is passende en betaalbare woonruimte moeilijk bereikbaar.

Doelstellingen

Binnen zowel de vastgoed- als hypotheekportefeuille onderzoekt SBZ Pensioen hoe beleggingen kunnen bijdragen aan het vergroten van het aanbod van betaalbare woningen, met behoud van financieel rendement.

Hoewel er nog geen vastgestelde criteria zijn voor 'betaalbare huisvesting', worden de volgende doelstellingen als richtsnoer genomen:

Vastgoed

- **Toename van het aandeel betaalbare huurwoningen in Nederland:** Streven naar een groeiend aandeel investeringen in woningen binnen het middensegment.
- **Regionale spreiding:** Bij voorkeur wordt geïnvesteerd in regio's met een aantoonbaar woningtekort voor middeninkomens.

Hypotheeken

- **Toegang tot financiering:** Beleggen in hypotheekfondsen die financiering mogelijk maken voor huishoudens met een middeninkomen, waaronder starters.
- **Financiële educatie:** SBZ Pensioen geeft de voorkeur aan fondsen die hypotheeknemers actief informeren en begeleiden bij het maken van verantwoorde keuzes. Dit betreft onder andere inzicht in maandlasten, besparing door verduurzaming en risicobewustzijn bij lange rentevaste periodes of aflossingsvormen.

Gezondheidszorg

Gezondheidszorg is een belangrijk duurzaamheidsthema voor SBZ Pensioen. Als pensioenfonds voor werknemers in de sector van financiële en zakelijke dienstverlening hecht SBZ Pensioen waarde aan een leefbare samenleving waarin mensen gezond kunnen leven, werken en oud worden. Toegang tot goede en betaalbare zorg is daarbij essentieel.

Doelstellingen

Impactbeleggingen (private equity en vastgoed)

SBZ Pensioen streeft ernaar om te beleggen in impactbeleggingen die gericht zijn op het verbeteren van de toegang tot zorg, medische innovaties of het verlagen van de kosten van de gezondheidszorg. De beleggingen moeten voldoen aan de criteria voor impactbeleggen en passen binnen het gewenste risicoprofiel van het fonds. Voor nieuwe typen beleggingen die nog niet in de portefeuille aanwezig zijn, wordt altijd een duidelijke investment case opgesteld om de toegevoegde waarde en haalbaarheid te onderbouwen.

Biodiversiteit

Het behoud en herstel van biodiversiteit is van toenemend belang voor de leefbaarheid van de planeet en de stabiliteit van het financiële systeem. Biodiversiteit is essentieel voor voedselzekerheid, gezondheid, klimaatregulatie en schoon water. SBZ Pensioen erkent dat de beleggingsportefeuille, direct of indirect, impact kan hebben op biodiversiteit – bijvoorbeeld via ontbossing, landgebruik en vervuiling. Daarom is biodiversiteit opgenomen als een van de vier duurzaamheidsthema's binnen het MVB-beleid.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Doelstellingen

Impactbeleggingen (private markten)

SBZ Pensioen streeft ernaar om te beleggen in investeringen die gericht zijn op het beschermen of herstellen van biodiversiteit. Voorbeelden zijn beleggingen in duurzame landbouw, herbebossing, of fondsen die ecosystemen helpen herstellen. De beleggingen moeten voldoen aan de criteria voor impactbeleggen en passen binnen het gewenste risicoprofiel van het fonds. Voor nieuwe typen beleggingen die nog niet in de portefeuille aanwezig zijn, wordt altijd een duidelijke investment case opgesteld om de toegevoegde waarde en haalbaarheid te onderbouwen.

Engagement en uitsluitingen (aandelen en bedrijfsobligaties)

SBZ Pensioen voert een actieve dialoog met bedrijven met een hoog risico op ontbossing, bijvoorbeeld in de agrifood- of mijnbouwketens. Bedrijven worden aangespoord zich publiekelijk te committeren aan een 'No Deforestation'-beleid en hier aantoonbaar naar te handelen. Indien bedrijven geen duidelijke stappen zetten om hun negatieve impact op biodiversiteit te verminderen of te stoppen, en engagement niet tot aantoonbare verbetering leidt, kan SBZ Pensioen besluiten om deze bedrijven in de toekomst uit te sluiten.

MVB-beleid SBZ Pensioen

7. Monitoring, evaluatie en verantwoording

Monitoring

SBZ Pensioen monitort structureel de uitvoering van het MVB-beleid. Hiervoor worden periodiek ESG-rapportages opgesteld die inzicht geven in de voortgang en effectiviteit van het beleid. De monitoring richt zich op de volgende onderdelen:

- De mate van ESG-integratie per beleggingscategorie, op basis van ESG-risicoscores;
- De toepassing van het uitsluitingsbeleid, inclusief screeningresultaten;
- Indicatoren die de materiële risico's inzichtelijk maken op basis van de ESG-risicoanalyse;
- De voortgang in de uitvoering van het klimaatplan;
- De omvang en gerealiseerde positieve impact van impactbeleggingen.

Daarnaast monitort SBZ Pensioen de samenhang tussen het MVB-beleid en de financiële doelstellingen. Hierbij wordt signaleerd wanneer de uitvoering van het MVB-beleid leidt tot mogelijke spanningen met het beleggingsbeleid — bijvoorbeeld wanneer:

- de tracking error ten opzichte van de brede markt oploopt;
- of het financiële rendement tijdelijk achterblijft bij de verwachting en/of de niet-duurzame ('grijze') benchmark.

Deze signalen worden tijdig besproken met de vermogensbeheerders en, indien nodig, met het bestuur. De uitkomsten van de monitoring worden gebruikt om waar nodig bij te sturen en vormen een belangrijke input voor de jaarlijkse en driejaarlijkse evaluaties en de verdere ontwikkeling van het MVB-beleid.

Evaluatie

SBZ Pensioen evalueert periodiek het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen om de effectiviteit en actualiteit ervan te waarborgen. De evaluatie richt zich op meerdere niveaus van het beleid en wordt ondersteund door data uit ESG-rapportages, risicoanalyses, ALM- en ESG-scenario's en deelnemersonderzoeken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een jaarlijkse evaluatie en een driejaarlijkse evaluatie.

De jaarlijkse evaluatie richt zich op de uitvoering en resultaten van het MVB-beleid. Hierbij wordt beoordeeld:

- of het uitgevoerde MVB-beleid van de vermogensbeheerders in lijn is met de gestelde criteria en richtlijnen van het MVB-beleid van SBZ Pensioen;
- welke voortgang is geboekt met betrekking tot de MVB-doelstellingen;
- de resultaten van voting en engagementactiviteiten van onze engagementpartner en de vermogensbeheerders;
- in welke mate de strategische doelstellingen en bijbehorende criteria nog verenigbaar zijn met de financiële doelstellingen van SBZ Pensioen. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken of benodigde tracking error om doelstellingen te realiseren nog passen binnen het risicobudget van het pensioenfonds;
- in welke mate het MVB-beleid invloed heeft gehad op het financieel rendement. Hierbij wordt het financieel rendement niet alleen vergeleken met benchmarks die de vermogensbeheerder toepast, maar ook niet-duurzame ('grijze') benchmarks die de brede markt weerspiegelen. Waar mogelijk worden attributieanalyses toegepast om te herleiden welke strategische doelstelling welk effect heeft gehad op het financieel rendement.

De driejaarlijkse evaluatie heeft een bredere scope en richt zich op de strategische actualiteit en effectiviteit van het beleid. Hierbij wordt beoordeeld:

MVB-beleid SBZ Pensioen

- of de investment beliefs, ambitie, visie en strategische doelstellingen nog actueel zijn en bijdragen aan de strategische doelstellingen van SBZ;
- of de duurzaamheidsthema's waarop SBZ Pensioen zich richt nog relevant zijn;
- of het beleid goed, efficiënt en kostenbewust wordt uitgevoerd;
of het Bestuur nog steeds de overtuiging heeft dat het MVB beleid bijdraagt aan het verwachte langetermijnrendement.

Waar nodig wordt het beleid bijgesteld of aangescherpt, zodat het in lijn blijft met de missie van SBZ Pensioen en de verwachtingen van deelnemers en andere belanghebbenden. Bijlage II staat de ESG-beleggingscyclus.

Transparantie en verantwoording

Transparante communicatie is een essentieel onderdeel van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van SBZ Pensioen. Het fonds vindt het belangrijk dat deelnemers en andere belanghebbenden helder inzicht hebben in het beleid, de uitvoering en de behaalde resultaten – ook wanneer deze achterblijven bij de verwachtingen.

SBZ Pensioen rapporteert via meerdere kanalen over zijn inspanningen en voortgang op het gebied van duurzaam beleggen:

- De **SFDR-rapportages** geven inzicht in de [gepromote ecologische en sociale kenmerken](#), de [belangrijkste ongunstige effecten](#) (PAI's) en de gehanteerde ESG-methodologie;
- In het **jaarverslag** worden de resultaten van het duurzaam beleggingsbeleid toegelicht;
- Jaarlijks wordt een [MVB-jaarverslag](#) gepubliceerd met een overzicht van het gevoerde beleid en de behaalde resultaten;
- De [uitsluitingslijst](#) wordt elk kwartaal bijgewerkt en bevat een overzicht van uitgesloten ondernemingen en landen, inclusief de onderliggende redenen;
- Het [proxy voting report](#) van engagementmanager Robeco geeft inzicht in stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen;
- De [engagementrapportage](#) van Robeco toont de voortgang en resultaten van de gevoerde dialoog met bedrijven en landen;
- Het volledige [duurzaam beleggingsbeleid](#) is publiek toegankelijk via de website van SBZ Pensioen;
- Via **nieuwsbrieven en andere communicatie-uitingen** worden deelnemers periodiek geïnformeerd over actuele ontwikkelingen en keuzes op het gebied van MVB.

SBZ Pensioen blijft werken aan het verbeteren van de communicatie over MVB en betreft deelnemers actief bij de doorontwikkeling van het beleid, bijvoorbeeld via deelnemersonderzoeken en gerichte communicatiecampagnes.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Bijlage I – De MVB-beleggingscyclus

Het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid (MVB) van SBZ Pensioen is continu in ontwikkeling. De wereld van duurzaam beleggen verandert snel: nieuwe data, inzichten en beleggingsoplossingen vragen om regelmatige herijking van het beleid. Om dit proces gestructureerd en consistent te laten verlopen, maakt SBZ Pensioen gebruik van een ESG-beleggingscyclus. Deze cyclus helpt het fonds om koers te houden, beleid bij te stellen en voortdurend aansluiting te houden bij de missie, doelstellingen en verwachtingen van deelnemers. De ESG-beleggingscyclus is bovendien opgenomen in de strategische planning en jaarkalender.

De cyclus bestaat uit vijf stappen:

Ambitie, visie en investment beliefs

Het beleid begint bij de ambitie, visie en beleggingsovertuigingen van het pensioenfonds (zie hoofdstuk 1). Deze worden vastgesteld door het bestuur en vormen het fundament voor het MVB-beleid. Draagvlak is essentieel: het bestuur betreft actief belanghebbenden, waaronder deelnemers en aangesloten werkgevers. Het MVB-deelnemersonderzoek speelt hierin een centrale rol.

- De ambitie, visie en overtuigingen worden periodiek geëvalueerd en indien nodig aangepast. De evaluatie vindt ten minste eens in de drie jaar plaats.
- Het bestuur stelt de ambitie, visie en overtuigingen vast en toetst deze onderdelen aan uitkomsten van deelnemersonderzoeken.

Formuleren van MVB-doelstellingen

Op basis van de ambitie, visie en investment beliefs formuleert SBZ Pensioen concrete doelstellingen. Deze worden verder onderbouwd met input uit onder meer ESG-risicoanalyses en de resultaten van het deelnemersonderzoek. De actuele doelstellingen zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document.

- Doelstellingen worden gepland over een termijn van ongeveer drie jaar.
- De voortgang van doelstellingen is niet opgenomen in het MVB-beleid maar worden bijgehouden middels een ESG-rapportage.

Beleid en ESG-instrumenten op pensioenfondsniveau

Vervolgens wordt het beleid bepaald op fondsniveau, inclusief de keuze voor ESG-instrumenten zoals

MVB-beleid SBZ Pensioen

uitsluitingen, engagement en impactbeleggen. De gekozen instrumenten en hun toepassing zijn beschreven in hoofdstuk 4.

Implementatie per beleggingscategorie

De implementatie van het MVB-beleid verschilt per beleggingscategorie. Naast de fondsniveau beleidskaders kunnen per categorie aanvullende duurzaamheidscriteria worden gehanteerd, bijvoorbeeld via kaderstelling of per investment case. In **Bijlage III** staat een overzicht van de implementatie per beleggingscategorie.

Voor de implementatie per beleggingscategorie geldt dat:

- Duurzaamheidsoverwegingen aan bod komen bij de investment cases.
- Duurzaamheidscriteria worden vastgelegd in de kaderstelling.
- Op deze manier wordt gewaarborgd dat duurzaamheid wordt meegenomen bij de selectie van beleggingen.
- Indien vermogensbeheerders bij actief beheer ESG-integratie toepassen, indicatoren (zoals ESG-risico scores) worden vastgesteld op basis waarvan het pensioenfonds de ESG-integratie kan beoordelen.

5. Monitoring, evaluatie en communicatie

De laatste stap in de cyclus is gericht op het bewaken van de voortgang en het informeren van belanghebbenden.

- **Monitoring:** Twee keer per jaar wordt het uitgevoerde beleid geëvalueerd door de fondsbeheerders. Daarbij wordt onder meer gekeken naar ESG-integratie, uitsluitingen, voortgang van klimaatdoelen en impactbeleggingen (zie hoofdstuk 5).
- **Evaluatie:** Periodiek beoordeelt de vermogensbeheerder de effectiviteit van het MVB-beleid. Hierbij worden risico, rendement en duurzaamheid in samenhang beschouwd.
- **Communicatie:** SBZ Pensioen communiceert actief en transparant via nieuwsbrieven, het jaarverslag, deelnemersenquête's en de website. Zo blijft het draagvlak voor het beleid gewaarborgd.

MVB-beleid SBZ Pensioen

Bijlage II – Internationale standaarden en wetgeving

Internationale standaarden

SBZ Pensioen sluit zich aan bij gezaghebbende internationale kaders die richting geven aan verantwoord en duurzaam ondernemen en beleggen. Deze standaarden vormen de basis voor de toetsing van bedrijven en vermogensbeheerders waarin wordt belegd. Ze zijn leidend voor uitsluitingen, engagement en de beoordeling van ESG-risico's. Hieronder volgt een toelichting:

- **Klimaatakkoord van Parijs (COP21)**
Het Klimaatakkoord van Parijs stelt als doel de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2°C, bij voorkeur 1,5°C. SBZ Pensioen streeft ernaar dat de beleggingsportefeuille op termijn in lijn komt met deze doelstellingen. Dit vertaalt zich onder andere in het klimaatplan, het gebruik van emissiedata en het uitsluiten van bedrijven die onvoldoende bijdragen aan de energietransitie.
- **United Nations Global Compact (UNGC)**
Deze tien principes zijn gericht op mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding. SBZ Pensioen verwacht dat bedrijven zich houden aan deze principes. Bedrijven die structureel in strijd handelen met de UNGC kunnen worden uitgesloten.
- **United Nations Guiding Principles for Business and Human Rights (UNGPs)**
Deze richtlijnen geven aan hoe bedrijven mensenrechten dienen te respecteren in hun operaties en toeleveringsketens. Ze vormen voor SBZ Pensioen een normatief kader bij uitsluitingen en engagement, met name bij incidenten rond arbeidsomstandigheden of landrechten.
- **OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen**
Deze richtlijnen omvatten verwachtingen van overheden over maatschappelijk verantwoord ondernemen, met aandacht voor mensenrechten, milieu, corruptiebestrijding, belastingen en transparantie. SBZ Pensioen gebruikt deze richtlijnen als basis voor het uitsluitingenbeleid en de actieve dialoog met bedrijven.
- **Principles for Responsible Investment (PRI)**
Als ondertekenaar van de PRI committeert SBZ Pensioen zich aan zes principes voor verantwoord beleggen. Deze principes zijn gericht op het integreren van ESG in het beleggingsproces, het actief uitoefenen van aandeelhoudersrechten, en het bevorderen van transparantie en samenwerking met andere beleggers.
- **Climate Action 100+**
Dit wereldwijde beleggersinitiatief richt zich op het actief betrekken van de grootste uitstoters van broeikasgassen, met als doel dat zij hun governance, emissiereductiedoelstellingen en rapportage verbeteren in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Het gaat om 100 ondernemingen, die verantwoordelijk zijn voor twee derde van de wereldwijde industriële uitstoot per jaar en ruim 60 andere ondernemingen die een belangrijke rol kunnen spelen in de transitie naar schone energie. Climate Action 100+ dient als belangrijk uitgangspunt voor het engagement van de engagementpartner van SBZ Pensioen.
- **Nature Action 100**
Nature Action 100 is een wereldwijd beleggersinitiatief dat zich richt op het vergroten van de ambitie en actie van bedrijven om natuur- en biodiversiteitsverlies te keren. Deelnemende beleggers gaan in dialoog met ondernemingen in sleutelsectoren die van systemisch belang zijn om natuur- en biodiversiteitsverlies uiterlijk in 2030 om te buigen. Nature Action 100 dient als belangrijk uitgangspunt voor het engagement van de engagementpartner van SBZ Pensioen.
- **Eumedion**
SBZ Pensioen is aangesloten bij Eumedion, de Nederlandse belangenorganisatie van institutionele beleggers op het gebied van goed ondernemingsbestuur en duurzaam aandeelhouderschap. De

MVB-beleid SBZ Pensioen

Eumedion-leden onderschrijven de **Best Practices voor betrokken aandeelhouderschap**, die gericht zijn op langetermijnwaardecreatie, transparantie en verantwoord gebruik van aandeelhoudersrechten. Ook wordt van deelnemers verwacht dat zij bereid zijn een constructieve dialoog te voeren met Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen en andere belanghebbenden, eventueel samen met andere institutionele beleggers.

Wet- en regelgeving

SBZ Pensioen voldoet aan alle relevante Nederlandse en Europese wet- en regelgeving en uitingen zoals richtlijnen en good practices van toezichthouders zoals DNB en AFM met betrekking tot duurzaam beleggen. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste wet- en regelgevingskaders:

- **Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)**
SBZ Pensioen kwalificeert onder **artikel 8** van de SFDR, omdat het fonds ecologische en sociale kenmerken promoot. Deze worden onder andere ingevuld via uitsluitingen, impactbeleggingen, ESG-scores en het klimaatplan. SBZ Pensioen neemt de **belangrijkste ongunstige effecten (PAIs)** op duurzaamheidsfactoren in aanmerking, maar maakt geen gebruik van de SFDR-definitie van “duurzame beleggingen” en de EU-taxonomie.
Zie ook: www.sbzpensioen.nl/onze-beleggingen/beleggingsdocumenten
- **Wet verbod op clustermunitie**
Nederlandse pensioenfondsen mogen niet beleggen in bedrijven die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren. SBZ Pensioen sluit dergelijke bedrijven categorisch uit.
- **IORP II-richtlijn**
Deze Europese richtlijn verplicht pensioenfondsen onder andere tot het integreren van ESG-risico's in het risicobeheer en in de informatievoorziening aan deelnemers. SBZ Pensioen voldoet aan deze vereisten via onder meer de ESG-risicoanalyse en het MVB-jaarverslag.
- **Shareholder Rights Directive II (SRD II)**
Deze richtlijn stimuleert langetermijnbetrokkenheid van beleggers bij ondernemingen. SBZ Pensioen geeft hier invulling aan door actief aandeelhouderschap, inclusief stemmen en engagement, in te zetten als instrument.
Zie ook: www.sbzpensioen.nl/onze-beleggingen/beleggingsdocumenten

MVB-beleid SBZ Pensioen

Bijlage III – Implementatie per beleggingscategorie

Onderstaande tabel wordt gevuld in 2026

Beleggingsfonds/mandaat	Duurzaamheidscriteria pensioenfondsniveau	Kaderstelling	Overige toegepaste criteria